

ЩЕРБАКОВ Михайло Федорович (19. 09. 1866, м. Симбірськ, нині Ульяновськ, РФ — 13. 11. 1948, Сімферополь) — фахівець у галузі виноробства. Доктор біологічних наук (1922), професор (1930). Закінчив Санкт-Петербурзький університет (1888). У 1889—91 — завідувач лабораторії Товариства охорони народного здоров'я для дослідження вин; 1891—96 — старший хімік Міської лабораторії для дослідження харчових речовин. Стажувався у лабораторіях Йорґенсена і Ганзена в Данії, Ліндогера у Берліні, Ресслера у Відні. 1897—1903 — хімік-винороб Бессарабського училища виноградарства і виноробства; 1903—07 — головний редактор журналу «Виноградарство и виноделие» (обидва — Кишинів); 1907—22 — директор Нікітського ботанічного саду (Ялтинський р-н); 1922—24 — професор кафедри виноградарства Кримського університету; 1924—25 — ректор Кримського інституту спеціальних культур (обидва — Сімферополь); 1925—30 — професор кафедри виноробства Кубанського сільськогосподарського інституту (м. Краснодар, РФ); 1931—32 — завідувач Спеціальної лабораторії виноробної промисловості СРСР (Москва); 1932—46 — засновник і завідувач кафедри виноробства Кримського сільськогосподарського інституту (Сімферополь), консультант ВНДІ виноробства і виноградарства

«Магарач» та винкомбінату «Масандра» в Ялті. Спільно з [Л. Голициним](#) очолював 1-й Всеросійський з'їзд виноробів і виноградарів у Москві. Був членом Ученого комітету виноградарства і виноробства (1915—17), інспектором з виноробства Ялтинської міськради (1918—21). Наукові дослідження у галузях виноградарства і виноробства, інтродукції рослин, зеленого будівництва. Вивчав питання технології та хімізму вина (старіння вин, процеси шумування тощо), мікробіології виноробства. Вів активну боротьбу із фальсифікацією вин. Брав участь у розробленні першого в Російській імперії «Закону про виноградне вино» (1914).

Основні праці

Руководство для химического исследования вина. К., 1900; Применение диффузионного способа извлечения суслу из мезги // Вест. виноделия. 1901. № 9, 10; Универсальный фильтр Симонетона // Там само. № 11; Паровики и стерилизация посуды в виноделии // Там само. 1904. № 2; Частный способ выделки белых столовых вин // Там само. № 9; Оклейка вина сомовым клеем // Виноградарство и виноделие. 1905. № 5; Марсала. Производство вина и подвальная обработка // Там само. 1906. № 1—3; Основы подвальной обработки и ухода за вином // Там само. № 8, 10, 11; Старение вина. Обзор современных учений // Тр. Ком-та виноградарства Об-ва с. хоз-ва юга России. 1908. Вып. 3; Исследования над динамикой алкогольного брожения: Краткое руководство по виноделию // Зап. Император. Никит. сада. 1909. Вып. 3; Императорский Никитский сад: Исторический очерк // Там само. 1913. Вып. 5; Начальные основы виноделия. Москва, 1926; Крупный успех советского виноделия — новый путь получения вина типа херес // Виноделие и виноградарство СССР. 1939. № 6.

Рекомендована література

1. Череп И. И. [О Михаиле Федоровиче Щербакове] // Виноделие и виноградарство СССР. 1940. № 7—8;
2. Русские виноделы. Сф., 1965.

[І. С. Саркіна](#)

Бібліографічний опис:

Щербаков Михайло Федорович / І. С. Саркіна // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2025. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-891733>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).